

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/31/2022
Identifikačné číslo spisu:	9022200009
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:9022200009.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Kataríny Pramukovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v konaní o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra ohľadne obchodnej spoločnosti MERCATOR PROFI s.r.o., zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, odd. Sro XXXXX/N, na návrh navrhovateľa Z. R., Q. XX. D. XXXX, XXXX R., Y. I. XX, J., zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Mikulášom Práznovszkym, CSc., Nové Zámky, Bočná 26, za účasti osoby, ktorej údajov sa návrh týka Y. R., Q. XX. K. XXXX, Y. R., D. XXX/XX, zastúpenej advokátkou, Mgr. Janou Bartošovou, Šurany Kukučínova 23, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 29Exre/4723/2017, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. septembra 2021 č. k. 15Cob/73/2021-150, takto

rozhodol:

- I. Dovolacie konanie z a s t a v u j e.
- II. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 23. septembra 2020 č. k. 29Exre/4723/2017-120, rozhodol tak, že výrokom I. návrh zamietol a výrokom II. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Podaným návrhom na zrušenie zápisu údajov do obchodného registra z 9. októbra 2017 sa navrhovateľ domáhal, aby bol ako jediný zapísaný spoločník a štatutárny orgán - konateľ, v obchodnej spoločnosti MERCATOR PROFI s.r.o., zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, odd. Sro XXXXX/N (ďalej len „spoločnosť“) vymazaný, pretože jeho zápis do spoločnosti odporoval skutočnému stavu. Navrhovateľ argumentoval predovšetkým tým, že jeho zapísanie do spoločnosti bolo uskutočnené na základe listín s jeho sfalšovaným podpisom, pretože došlo k strate jeho preukazu totožnosti číslo XXXXXXMA, o ktorej skutočnosti informoval 20. novembra 2013 K. C. U. Z. Okrem iného navrhovateľ poukázal na to, že na overovacích doložkách je nesprávne uvedené číslo preukazu totožnosti navrhovateľa XXXXXXSA.

3. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie ustálil nasledovný skutkový stav. Váľné zhromaždenie

spoločnosti MERCATOR PROFI s.r.o., na ktorom bolo rozhodnuté o prevode obchodného podielu zo Y. R. na Z. R. a o zmene v osobe štatutárneho orgánu - konateľa, sa konalo 13. mája 2016. Na zápisnici z valného zhromaždenia je úradne osvedčený podpis Y. R. a Z. R.. Na základe rozhodnutia valného zhromaždenia z 13. mája 2016 bola podpísaná zmluva o prevode obchodného podielu zo Y. R. na Z. R.. Na zmluve sú úradne osvedčené podpisy Y. R. a Z. R.. Predmetná zmluva je súčasťou registrového spisu v konaní sp. zn. 1Re/909/2016. Na základe predložených listinných dokladov vo veci 1Re/909/2016 súd potvrdením o vykonaní zápisu z 13. júna 2016 vykonal zápis zmien ohľadne navrhovateľa Istvána Pardiho.

4. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že navrhovateľ nepreukázal, že by v konaní sp. zn. 1Re/909/2016 došlo k nejakým právnym vadám ohľadne zápisu. Za nepreukázané mal súd prvej inštancie tvrdenie navrhovateľa, že bol jeho podpis sfašovaný. Údajná strata a nahlásenie straty preukazu totožnosti ešte podľa súdu prvej inštancie neznamenal, že preukaz totožnosti nemohol byť navrhovateľovi k dispozícii v deň podpisu zmluvy o prevode obchodného podielu 13. mája 2016. Rovnako údajné nesprávne číslo preukazu totožnosti na overovacej doložke Okresného úradu Komárno neznamenal, že podpis Z. R. na týchto dokladoch bol sfašovaný. Uvedená skutočnosť nebola preverovaná ani v trestnom konaní. Z dôvodu, že sa jedná o tvrdenie navrhovateľa Z. R. proti tvrdeniu bývalého spoločníka a konateľa Y. R., súd prvej inštancie vyzval 9. júla 2020 navrhovateľa, aby zaslal súdu relevantné listinné, alebo iné dôkazy o tvrdených skutočnostiach. Nakoľko predmetná výzva súdu prvej inštancie zostala zo strany navrhovateľa bez reakcie, okresný súd uzavrel, že navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení, preto jeho návrh na zrušenie zápisu údajov do obchodného registra ohľadne spoločnosti zamietol.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP”) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

6. O odvolaní navrhovateľa rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd”) uznesením z 29. septembra 2021 č. k. 15Cob/73/2021-150, tak, že výrokom I. uznesenie Okresného súdu Nitra z 23. septembra 2020 č. k. 29Exre/4723/2017-120, potvrdil, a výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle ust. § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP”) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, preto napadnuté rozhodnutie potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

8. Za potrebné považoval odvolací súd upozorniť, že registrový súd v zásade nepreskúma správnosť údajov uvedených v návrhu, ani správnosť priložených listín, ale len to, či návrh je úplný, či sú priložené všetky prílohy v predpísanej forme a zhodu údajov uvedených v návrhu s údajmi v prílohách, ako aj splnenie ďalších zákonom taxatívne stanovených formálnych predpokladov zápisu. Dôraz odvolací súd kládol na to, že nemôže rozhodnúť o takej zmene uznesenia registrového súdu, ktorým by nariadil vykonať zápis o navrhovanej zmene, a to ani v takom prípade, ak by v podanom odvolaní navrhovateľ odstránil vady vytýkané v uznesení registrového súdu. Odvolací súd akcentoval na to, že príslušným na vykonanie zápisov do obchodného registra je výlučne registrový súd.

9. S poukazom na skutočnosť, že bol navrhovateľ súdom prvej inštancie vyzvaný 9. júla 2020 na predloženie relevantných listinných dôkazov, ktoré by preukazovali spáchanie trestnej činnosti, predloženie súkromného znaleckého posudku, avšak navrhovateľ takéto relevantné listinné dôkazy, ktoré by odôvodňovali vyhovie jeho návrhu, súdu v konaní nepredložil, v dôsledku čoho odvolací súd uzavrel, že podané odvolanie navrhovateľa je nedôvodné, a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil. Trovy odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov odvolací súd nepriznal, a to v súlade s ust. § 52 CMP.

10. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal navrhovateľ (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ust. § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo, ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ trval na tom, že zápis v obchodnom registri týkajúci sa spoločnosti, ktorého zrušenia sa podaným návrhom domáha, bol vykonaný na základe listiny so sfaľovaným podpisom navrhovateľa. Dôkazy, ktoré mal podľa súdu prvej inštancie navrhovateľ predložiť, bol podľa názoru dovolateľa povinný vykonať súd. Skutočnosť, že navrhovateľ na výzvu súdu prvej inštancie nereagoval, nezavaruje súd povinnosti tieto dôkazy vykonať a obstaráť. Dovolateľ je toho názoru, súd mal povinnosť tieto dôkazy vykonať a navrhovateľ mal právo tieto dôkazy predložiť. Postup súdu považuje dovolateľ za odporujúci čl. 6 ods. 2 a § 36 CMP. Medzi závažné vady konania dovolateľ subsumoval okrem iného aj to, že navrhovateľ ako neúspešná strana nebol v konaní vypočutý, čím bolo porušené jeho právo na Súdny ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy.

11. V rámci podaného dovolania dovolateľ poukázal na konanie vedené pred Okresným súdom Nitra sp. zn. 29Exre/4722/2017, v ktorom sa navrhovateľ domáhal výmazu svojej osoby z obchodného registra zo spoločnosti BauCentrum SLOVAKIA s.r.o., IČO: 47 179 279, za rovnakých okolností a svoj návrh odôvodňoval rovnakou argumentáciou s tým, že v uvedenom konaní mu bolo vyhovené a bol zo spoločnosti BauCentrum SLOVAKIA s.r.o. vymazaný. Dovolateľ namietal, že odklonom rozhodnutí súdov nižšej inštancie došlo k zásahu do princípu právnej istoty a legitímneho očakávania.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci, t.j. podmienky konania (§ 161 CSP).

13. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 438 ods. 1 CSP, na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa ust. § 161 ods. 1 CSP, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

16. Podľa ust. § 7 ods. 1 CMP, účastníkom je ten, koho tento zákon za účastníka označuje.

17. Podľa ust. § 301 ods. 1 CMP, účastníkom konania o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra je navrhovateľ, zapísaná osoba a osoba, ktorej údajov sa návrh týka.

18. Podľa ust. § 61 CSP, má procesnú subjektivitu ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

19. Podľa ust. § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

20. Podľa ust. § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

21. Podľa ust. § 301 ods. 1 CMP, účastníkom konania o zrušenie zápisu údajov do obchodného registra je navrhovateľ, zapísaná osoba a osoba, ktorej údajov sa návrh týka.

22. Podľa ust. § 66 CSP, ak strata procesnej subjektivity nastane až po vyhlásení rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, postupuje súd podľa § 63 a § 64; vyhláseným rozhodnutím zostáva súd viazaný.

23. Spôsobilosť byť účastníkom konania je jednou zo základných podmienok konania. Rozumie sa ňou mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon účastníkovi priznáva. Zákon odkazuje na hmotné právo, preto procesnoprávna subjektivita splyva so subjektivitou hmotnoprávnou. Otázku hmotnoprávnej subjektivity rieši Občiansky zákonník, resp. Obchodný zákonník.

24. V zmysle ust. § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby, medzi ktoré patria aj obchodné spoločnosti. Túto spôsobilosť majú od svojho vzniku a táto spôsobilosť zaniká až dňom ich zániku, t.j. výmazom z príslušného registra alebo spôsobom určeným v osobitnom zákone.

25. Podľa ust. § 68 ods. 1 Obchodného zákonníka spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra, ak tento zákon neustanovuje inak.

26.

Dovolací súd zistil z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Nitra, oddiel: Sro, vložka číslo XXXXX/N, že spoločnosť, ako tzv. zapísaná osoba, bola ex offo vymazaná ku dňu 6. januára 2022 na základe potvrdenia o vykonaní zápisu Okresného súdu Nitra zo dňa 5. januára 2022 sp. zn. 3Vým/112/2018, ktorým sa zapísalo v časti Iné právne skutočnosti, že: „1. Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 29CbR/195/2016-42 zo dňa 4. septembra 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 7. novembra 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/45/2018-69 zo dňa 29. júna 2018, bola zrušená obchodná spoločnosť MERCATOR PROFI s.r.o., bez likvidácie. Z Obchodného registra Okresného súdu Nitra, odd. Sro, vložka č. XXXXX/N sa vymazuje dňom 6. januára 2022 obchodná spoločnosť MERCATOR PROFI s.r.o., so sídlom Nám. M. R. Štefánika 901, 945 01 Komárno, IČO: 46 366 849”.

27. Keďže zapísaná osoba ešte pred podaním dovolania navrhovateľa (7. februára 2022) zanikla (6. januára 2022) bez právneho nástupcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 438 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 62, § 64, § 66 CSP a ust. § 301 ods. 1 CMP dovolacie konanie zastavil.

28. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 256 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 453 ods. 1 CSP, nakoľko Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu pri rozhodovaní o trovách konania pri strate procesnej subjektivity.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok